Odvrácená tvář turismu v Atriu

21.05.2026

V žižkovském Atriu začíná výstava Turismus: Náš luxus, naše utrpení. „Snažíme se ukázat, že turismus není jen zábava," říká kurátor Jan Pezda.

Výstava má v názvu slovo „utrpení". Jak to souvisí s turismem?

Turismus nepřináší pouze prosperitu, ale i hlučná historická centra bez starousedlíků, ztrátu autenticity i vy umělkované památky. Také plné odpadkové koše i neuvěřitelnou emisní zátěž. Návštěvník v Atriu uvidí současné formy turismu v jeho „terminálním" stadiu — overturismus, krátkodobé pronájmy i fenomén postturismu, kdy se cestování stále zevšedňuje a prolíná s konzumem a využíváním sociálních sítí.

Co podle vás překvapí návštěvníka výstavy?

Snažíme se ukázat, že turismus není jen zábava — od ráží politiku, ekonomiku, ideologie i naše vnímání světa. Odhalujeme, jak se turismus po roce 2000 rozrostl do globálního fenoménu, který zahrnuje miliardy cestujících a tvoří významný podíl světového HDP. Zdánlivě přirozená a normální věta „jedu na dovolenou k moři" už návštěvníkům výstavy nikdy nepřijde tak samozřejmá jako doteď.

V čem je turismus nebezpečný pro Prahu, která je aktuálně 5. nejnavštěvovanějším městem Evropy?

Nadměrnou koncentrací turistů je sužováno především historické centrum města — Staroměstské náměstí, Karlův most nebo Královská cesta. Problémy působí nadměrný hluk, ucpané ulice, bezohlední turisté i krátkodobé pronájmy přes platformy jako Airbnb nebo Booking.

Jaké jsou moderní trendy cestování, které jdou proti hlavnímu proudu?

Proti overturismu se v posledních letech zvedá odpor. Objevuje se snaha cestování redukovat, snížit jeho ekologickou zátěž a vrátit mu smysl. Trendem je obecně zpomalení. Namísto pěti měst za pět dní se cestující uchylují na jedno místo, kde se napojí na pomalý rytmus, kulturu a genius loci. Někteří turisté také odmítají létat, volí vlak nebo jiný udržitelný typ dopravy. Jiní se zase odklání od hotspotů, jako je Barcelona či Benátky, a hledají klidnější, „autentičtější" lokality.